

n-a fost prea dispus să caute soluții și stil de joc, lăsându-i pe actori să-și spună în voie rolul. Cel puțin prologul a fost jucat la Ploești pe un ton cu totul anarhic, fără nici un fel de credință. Piesa, așa cum e, invita tocmai la inventivitate regi-zorală și actoricească. Invitația a rămas fără ecou și spectacolele s-au desfășurat pe datele imediate ale textului.

Un singur actor a înțeles mai bine despre ce e vorba: Ion Negoescu (Ploești), în rolul contabilului Eugen Purice. Compoziția lui mi s-a părut interesantă, participarea vie și amuzată, soluțiile expresive (inclusiv aceea de a schimba, din mindrie contabilicească, accentul numelui: Purice). Nu sint totuși de acord cu abuzata imitare a mijloacelor lui Chaplin.

Din cele două interpretări, Const. Th. Stănescu (Fantazidis) și Constantin Mandi (Purice), la Sibiu, și-au punctat cu haz acțiunile scenice, iar la Ploești, interpretări mai vii au prilejuit Pan Teodoru (Fanta-

zidis), G. Mihăilă-Gridănuș (Pavel) și Olga Moiescu (Irina). Laș cita, pentru superficialitatea-i arogantă, pe George Filip (Corneliu). M-a amuzat, în schimb, prin naturalețe și aplomb scenic, perechea celor doi lucrători de scenă ai teatrului ploestean: Ilie Popescu și Constantin Dumitru.

Actorii noștri de proză dramatică s-au cam dezobișnuit să întrebuițeze mijloacele (chiar bune) ale farsei. E și bine, e și rău. E bine, pentru că aceasta denotă o mai accentuată poziție critică față de rol și de arta interpretării; e rău, pentru că farsa (modernă sau clasică) e o specie încă viabilă și are cerințe specifice. Să-i aplaudăm, deci, pe actorii noștri pentru sporita lor exigență, pentru seriozitatea lor profesională, dar să-i invităm, în același timp, să se „conceadă” atunci cind trebuie, atunci cind nu sint imbiați decit la un „hai să jucăm teatru!”

Florian POTRA

Pro-matrimonio

Teatrele de Stat Petroșani și Orașul Stalin: *De luni pînă luni* de N. Constantinescu și G. Voinescu

Nu de multe ori mi s-a întimplat să cunosc o mai totală elucidare a unei noțiuni al cărei conținut mi se părea pînă atunci destul de fluctuant: comedie ușoară. Și cu toate că adjectivul ușoară l-am adăugat din nevoia de riguroasă explicitare (autorii piesei *De luni pînă luni* părint s-o prefere drept comedie pur și simplu), piesa de care am amintit mai sus mi-a definit un întreg gen. E o comedie, pentru că autorii își propun să abordeze pe calea situațiilor de comedie unele probleme de viață, dar este și ușoară pentru că problemele nu sint în realitate decit niște probleme mai mici, iar rezolvările, în consecință.

Episoadele acestei piese neavind de fapt o gradare în ce privește intensitatea lor, și în plus simțindu-se chiar unele hiaturi, am avut senzația unor spații anume lăsate pentru muzică (pînă într-atit evolua totul spre un deznodămint care nu putea fi altfel redat decit printr-o refugiere în lumea cîntecului și a induioșării). De aceea, nici denumirea de libret de operetă n-ar fi inexactă.

Lupta pentru apărarea fericirii conjugale este ideea pe care programele de sală ale celor două teatre — din Petroșani și din Orașul Stalin, unde am vizionat-o în premieră — o proclamă a fi tema piesei. Dar o atit de retorică proclamare de intenție nu cred că ar conveni însăși piesei, care, mult mai modest, își propune să trateze mici neînțelegeri inerente într-o căsnicie mai veche unde, din pricina vremii, sentimentele și afecțiunile ostentate s-au sters, lăsînd impresia unor neînțelegeri sau chiar neglijări din partea unuia sau altuia dintre soți.

Este vorba în piesă de o luptă dusă de trei cupluri pentru apărarea fericirii lor conjugale în fața unor solicitări cotidiane, care par să amenințe sentimentul ce stă la baza ei. Nimic original în aceasta, iar ca transpunere dramaturgică imi îngădui să spun că Mîrcea Ștefănescu a abordat problema cu mai multă dexteritate în *O piesă cu dragoste*, căutînd să surprindă aspecte mai complexe. Pe de altă parte, nu credem că o piesă ca *De luni pînă luni* era cea mai îndicată să deschidă stagiunea

unor teatre ca cel al minerilor sau cel din Orașul Stalin.

Vizionînd piesa pe cele două scene, am avut impresia, aproape netă, că iau parte la două spectacole diferite.

Regizorul Jean Voinescu de la Petroșani a tratat piesa cu grija de a nu face din ea o comedie cu orice preț, ci căutînd să extragă valorile dramatice, să le sublinieze, să pună în evidență mesajul ei eventual. Personajele au fost conturate cu grijă, bineînțeles depășind liniile incerte pe care le oferea textul. De asemenea, el a evitat farsa de dragul farsei și a căutat s-o încadreze în acțiune, s-o folosească pentru a obține și variație și gradăție de intensitate.

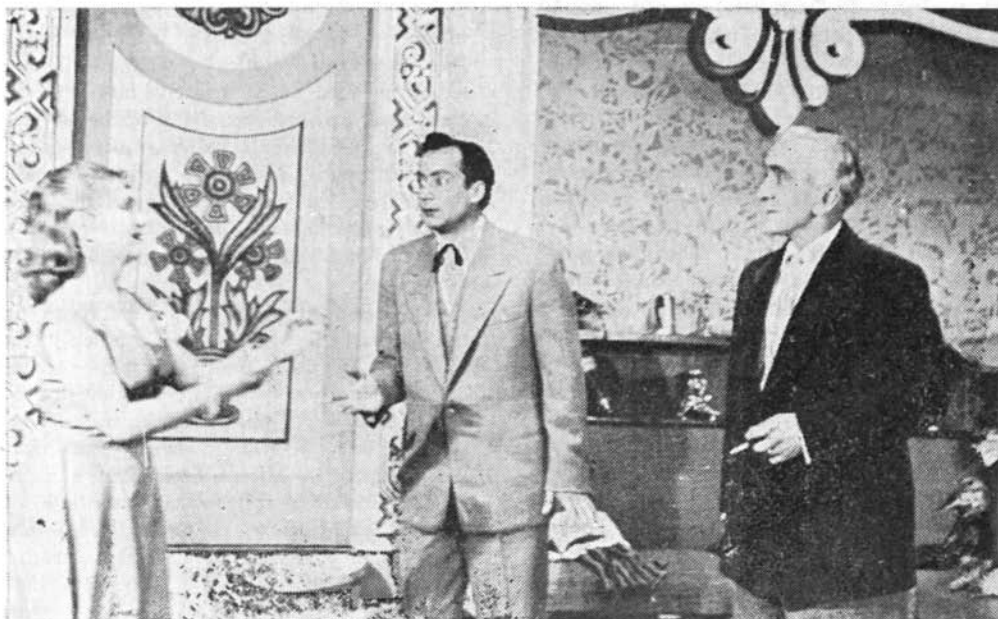
Pînă aici, intențiile sînt bune, dar a situa totul într-un decor de-a dreptul grotesc, lipsit de orice contingențe cu cadrul pe care-l cere de fapt acțiunea acestei piese, cu epoca la care se petrece ea (în zilele noastre), a face dintr-o casă de odihnă de pe Valea Prahovei o localizare ridicolă a prostului gust, este o vină care se răsfrînge deopotrivă și asupra regiei. Nu mai vorbesc de obligația ce i-ar fi revenit scenografului însuși (pictorul A. Wilke), și anume de a căuta să se integreze în piesă, să cunoască problemele pe care le pune etc.

De aceea, înriurită de cadrul scenografic neverosimil, piesa le-a lăsat spectatorilor senzația amară a unor probleme ale unei alte lumi decît ale aceleia în care trăiesc ei. Din această pricină și interpreții s-au simțit, dacă putem spune astfel, depeizați.

În rolul studentei Riri Comșa, tînăra actriță Stela Popescu, vădit emoționată de debutul ei, și-a creionat personajul în linii dure, punînd în umbră tocmai acel element de grație, farmec tineresc, amestec de sfială și cutezanță care i-ar fi ajutat să-și îmbogățească paleta. Actrița este talentată și prezența ei scenică, atrăgătoare. Va trebui să-și stăpînească însă febrilitatea de prisos și să învețe să folosească gestica spre a însoți replica.

Ana Colda, în rolul Elenei Veleanu, a adus în schimb această notă personală în interpretare, creînd unul din puținele roluri ale acestei piese la care am simțit preocuparea de nuanțare și exteriorizare. Dar, Ana Colda rămîne pasivă, absentă la tot ceea ce se petrece în scenă atunci cînd nu are replică. Participarea ei, care ar fi fost neapărat necesară în anumite momente prin simpla mimare a stării sufletești pe care o încerca, a lipsit.

Scenă din actul I (Teatrul de Stat — Petroșani)

Un rol plin de conținut, frumos intru-chipat, a fost al lui Bazil Voicu în interpretarea lui Jusfin Handoca. Actorul are pronunția dialectală moldovenească foarte firească, ceea ce ne-a ajutat să-i gustăm savoarea. Și apoi, el a dat acestui personaj tot farmecul bonom, minunata tinerețe a septuagenarului căruia, dacă fizicul nu-i mai ajuta să fie sprinten, mintea, spiritul său neobosit îi dădeau în schimb o vervă contagioasă. Și trebuie s-o spunem că scena a fost în bună măsură dominată de prezența lui. De altfel, meritele acestea trebuie să și le împartă cu Ion Stănescu, care ne-a redat un delicios profesor de armonie, personaj suculent, mai ales pentru situațiile de comedie ale piesei.

Ștefania Donca a jucat în travesti rolul băiețușului de 13—14 ani, Dănuț, conceput de autori ca un copil teribil, prin glasul căruia au intenționat să dea o lecție, să facă morală adulților. Numai că Ștefania Donca a fost tot timpul o actriță care juca în travesti și ne-a părut prea puțin băiețușul de care ar fi fost nevoie și apoi a fost prea timidă când s-ar fi convenit să fie teribilă. Restul personajelor, inconsistente în piesă ca și pe scenă.

*

Regizorul Mișu Fotino a făcut de la bun început greșeala de a distribui — la teatrul din Orașul Stalin — în rolul lui Dănuț, un Dan în toată firea (douăzeci și mai bine de ani), și de aici tot dezechilibrul spectacolului. Raportul dintre personaje, răsturnat și nelogic, i-a creat spectatorului o seamă de probleme insolubile (pe care sintem siguri că nu se va strădui să le dezlege la domiciliu). Ca interpret al rolului lui Bazil Voicu, Mișu Fotino a adus în schimb tot farmecul lui personal,

a fost mucalit și plăcut. Faptul că Bazil al său n-a semănat deloc cu cel al lui Handoca este o vină, sau poate un merit, al piesei, care lasă interpretării posibilități diverse.

Din restul distribuției reținem interpretarea Victoriei Oniceanu (Elena Veleanu) și a Elenei Stescu (Angela Mareș). Cele două actrițe și-au intru-chipat personajele cu multă grijă, intensitate și preocupare de veridic.

Cu toată strădania lui de a părea un băiețuș, E. Mihăilă-Brașoveanu n-a izbutit să fie mai mult decît un tînăr bine făcut, athletic chiar și cam răsfatat. Dar nu-i vina lui.

La un stadiu încă rudimentar, spectacolul de la Orașul Stalin nu mi-a procurat nici un alt motiv demn de înregistrare.

*

Vizionate de noi la scurt interval pe scena acestor teatre (ceea ce prezintă unele dezavantaje în stabilirea valorilor), dintre ambele spectacole, cel al petroșenilor mi s-a părut mai lucrat, mai realizat artistic. Cu scăderile pe care le-am semnalat în decursul cronicii, spectacolul teatrului minerilor se situează totuși la un nivel superior prin preocuparea de conturare a personajelor, prin grija de a evita stridențele și facilitatea la care invită uneori textul.

Teatrul din Orașul Stalin a făcut un spectacol, care, după părerea noastră, nu a fost suficient elaborat ci numai eboșat. Un merit îl constituie în schimb programul de sală al acestui teatru, original și interesant prezentat sub formă de calendar, conținând un text explicativ, util și clar, în condiții tehnice optime.

M. AL.

Între estradă și teatru de proză

Teatrul „C. Tănase”, Teatrul de Stat Birlad: *Bătețt de la mansardă (Cine pierde... cîștigă)* de Al. Popovici

Cocteau scria undeva că greu e să faci dintr-o glumă un spectacol, invers e mai ușor! Comedia lui Al. Popovici, pornită de la o glumă, elementară ca idee, a dat naștere la două spectacole diferite ca gen și concepție.

Reprezentată pe scena teatrului satiric

„Constantin Tănase”, *Băieții de la mansardă* n-a avut soarta altor spectacole de la estradă, care își trăiesc doar stagiunea de vară, și am regăsit-o sub titlul *Cine pierde... cîștigă*, la deschiderea stagiunii Teatrului de Stat din Birlad.

Fără a aduce o notă de deosebită origi-